

Zandan ve Tecessüsten Kaçınmak

``Ey iman edenler, zandan çok kaçın; çünkü zannın bir kısmı günahdır. Tecessüs etmeyin (birbirinizin gizli yönlerini araştırmayın). Kiminiz kiminizin gıybetini yapmasın (arkasından çekiştirmesin.) Sizden biriniz, ölü kardeşinin etini yemeyi sever mi? İşte, bundan tiksindiniz. Allah'tan korkup-sakın. Şüphesiz Allah, tevbeleri kabul edendir, çok esirgeyendir.`` (Hucurat Suresi, 12)

Ayette, müminin sakınması gereken üç önemli tavırdan söz edilmektedir; zanda bulunmamak, gıybet etmemek, tecessüs etmemek... Söz konusu tavırların yaygınlaştığı bir toplumda, ahlaki çöküntü ve dejenarasyon da hızla gelişir. Her üçünün de ortak noktası, müminleri inciten, müminler arasındaki tesanüt ve dayanışmayı zedeleyen, sevgi, şefkat ve merhameti azaltan davranışlar olmasıdır. Tümü de çirkin alışkanlıklardır. Bu kötü davranışların aslında ne kadar rahatsızlık veren hareketler olduğu ayetteki gıybetle ilgili benzetmeden de anlaşılabilir. Ayrıca bir başka ayette de 'arkadan çekiştirenler' hakkında Allah (cc)'ın büyük bir uyarısı yer almaktadır. Ayetlerde şöyle buyrulmuştur:

``Arkadan çekiştirip duran, kaş göz hareketleriyle alay eden her kişinin vay haline...`` (Hümeze Suresi, 1-3)

Ayette geçen kusurlar içinde dikkat edilmesi gereken bir diğer tavır da "zanda bulunmamak"tır. Zan, kalpte beliren ve açığa vurulmadıkça müminin yalnız kendisinin tespit edip önlem alabileceği bir olaydır. Bu nedenle müminlerin son derece titiz olması gereken bir durumdur. Eğer mümin gereken titizliği göstermeyip, gaflete dalarsa, kendi kendine düşünürken ayette günah sayılan birçok kötü zanda bulunabilir. Dolayısıyla müminin yalnızca tavırlarında değil, niyetinde, duygu ve düşüncelerinde de hep salih olmaya özen göstermesi gerekmektedir. Müminin diğer iman eden kardeşleri hakkındaki düşünceleri hep hüsn-ü zan (güzel zan) çizgisi içinde olmalıdır. Bu da müminlerin birbirleri hakkında her zaman olumlu düşünceleri anlamına gelir. Böylece iman edenlerin tesanüdünü engelleyebilecek faaliyetlere karşı da çok güçlü bir manevi engel sağlanmış olur.

Samimi olarak iman eden bir kimsenin davranışları örnek, kalbi ise tertemiz olmalıdır. Müminin aklından geçirdikleri ve hissettikleri Allah (cc)'ın sınırlarını aşmamalıdır. Kuran'ın ve Peygamber Efendimiz (sav)'in sünnetinin rehberliğinde duygu ve düşüncelerini terbiye eden insan ise şüphesiz en doğru yola ulaşır.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/zandan-ve-tecessusten-kacinmak>